

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 583/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

449/2010. (X. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) [jogi képviselője (...)] **panaszos**¹ 2010. április 7-én előterjesztett **panaszát** a 2010. október 13-án – dr. Kádár András Kristóf testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – Budapesti Rendőrőrkapitányság (a továbbiakban: BRFK) – vezetőjéhez.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos jogi képviselője útján 2010. április 7. napján a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon terjesztette elő panaszát, melyet a jogi képviselő ez irányú indítványára a rendőrség tett át a Testülethez 2010. június 30-án.

A panasz szerint a panaszos unokája 2010. április 6-án 15 óra 30 perckor leparkolt a Budapest IX. kerületi Mester utca és Liliom utca sarkán. A gépkocsi szélvédőjén ki volt helyezve egy mozgássérült parkolási engedély, mert a panaszos unokája előzőleg az engedély tulajdonosát, a panaszost szállította. A panasz szerint az autóból kiszállt a panaszos unokája, illetőleg az autó hátsó üléséről kiszállt annak barátnője is, majd 15 óra 45 perckor, amikor a gépjárműbe kívántak visszaszállni, akkor rendőrök léptek oda hozzájuk. A rendőrök megkérdezték, hogy

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

kié az autó és kié a parkolási engedély, illetve elkérték az okmányaikat is, melyeket a panaszos unokája és annak barátnője átadott.

A panaszos unokája elmondta, hogy a panaszos a környéken van és nemrég szállt ki az autóból. A panaszos unokája felajánlotta, hogy a panaszt felhívja telefonon, azonban azt a panaszos nem vette fel.

Az adatok felvétele után a rendőrök közölték, hogy a panaszos unokáját beviszik a kerületi rendőrkapitányságra. A helyszínen maradt két civil ruhás rendőr várta meg a 16 óra 30 perckor megérkező panaszos nagymamát és beszéltek is vele, aki elmondta, hogy hiába hívta az unokáját, nem ment érte, és ezért sétált ide és azt is, hogy tőle szállt ki és szüksége lenne rá. A civil ruhás rendőrök felvették a panaszos adatait is.

A panaszos unokáját a rendőrök a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján előállították.

A jogi képviselő kifogásolja, hogy szükségtelen volt a panaszos igazoltatása és adatainak rögzítése.

II.

A Testület részére az Országos Rendőrfőkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálat útján megküldött panaszhoz a rendőrség az ügyben rendelkezésre álló valamennyi iratot mellékelte. Ebből az alábbiak állapíthatók meg.

1) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Alosztály vezetőjének összefoglaló jelentéséből kiderül, hogy a panaszos unokájával, majd a panaszossal szemben a helyszíni intézkedéseket a rendőrség ezen egységének állományába tartozó rendőrök folytatták le.

2010. április 6-án 8 órától 20 óráig az Akció Alosztály munkatársai az ORFK által elrendelt Közbiztonsági Háló program keretében hajtottak végre fokozott közterületi ellenőrzést. Ennek során 15 óra 33 perckor felfigyeltek arra, hogy a Budapest, IX. kerület Liliom és Mester utca kereszteződésében a „Várakozni tilos!” tábla hatálya alatt leparkol a panaszos unokájának személygépkocsija, melynek vezetőüléséből egy fiatal férfi, jobb első üléséből pedig egy fiatal nő szállt ki. A jelentés szerint a rendőrök észlelték, hogy a gépkocsit vezető férfi (a panaszos unokája) az ajtó becsukása előtt a műszerfalra kihelyez egy mozgássérültek számára kiállított parkolási engedélyt. Ezt követően a panaszos unokája a társaságában tartózkodó hölgyel bement az utcában található utazási irodába.

A két személy kb. 10-12 perces ügyintézészt követően az utazási irodából kijött és a gépkocsiba vissza kívántak szállni. A rendőrök ekkor igazoltatták őket. Az igazoltatás során az intézkedők kérdésére a gépkocsit vezető férfi elmondta, hogy a mozgássérült kártya a panaszos nevére került kiállításra. Az intézkedő rendőrök érdeklődtek a kártya használatának jogosságáról, ezért megkérdezték, hogy jelenleg hol tartózkodik a használatára jogosult személy (a panaszos), abból a célból, hogy megállapítsák, vagy egyértelműen kizárják a közokirat-hamisítás gyanúját.

Az intézkedés alá vont férfi azt nyilatkozta, hogy a panaszos a közelben van, azonban ennek pontos helyét megjelölni nem tudta. Intézkedés közben az intézkedők engedélyével több alkalommal hívást kezdeményezett, majd ennek során sikerült elérnie a panaszost, akit megkért, hogy fáradjon a helyszínre. A panaszos unokájának állítása alapján – miszerint a panaszos a közelben tartózkodik – a rendőrök a panaszos unokájával együtt várakoztak a helyszínen. Kb. 1 óra elteltével befejezték a várakozást és a panaszos unokáját a szükséges felvilágosítást követően közokirat-hamisítás megalapozott gyanúja miatt elfogták, és előállították a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságra. Az előállítást két fő hajtotta végre, míg további két rendőr a helyszínen maradt és megvárta a panaszost, aki 16 óra 35 perckor megérkezett és azután igazoltatták. Az igazoltatás során meghallgatták korábbi tartózkodási helyére vonatkozóan. Ennek kapcsán elmondta, hogy a Budapest, IX. kerület Kálvin téri református templomban volt, itt hívta fel unokája és kérte, hogy jelenjen meg a Budapest, IX. kerület Mester utca és Liliom utca kereszteződésében. Tekintettel arra, hogy mozgássérült, kb. 1 órát vett igénybe, amíg a templomtól a helyszínre gyalogosan megérkezett. A helyszínen várakozott még a rendőrökkel a gépkocsiban korábban utazó hölgy, akivel szemben a rendőrök személyes szabadságot korlátozó intézkedést nem fogantatosítottak. Részére a szükséges jogi tájékoztatást megadták, ezt követően eldönthette, hogy a helyszínen marad, vagy a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságon várakozik a panaszosra.

Az összefoglaló jelentés rámutat, hogy az a tény, miszerint a fenti helyszínen történő megálláskor az Audi gépkocsiban nem utazott a mozgássérült kártya használatára jogosult személy, továbbá a panaszos unokájának hívására kb. egy óra elteltével tudott csak megérkezni a Kálvin téri templomból, megalapozottá tette a gyanút a közokirat-hamisítás bűncselekményére. Végző soron pedig megállapítja, hogy a fentiek alapján a rendőrök intézkedése jog- és szakszerű volt, figyelembe véve az arányosság követelményét is.

2) Az intézkedő rendőrök az eljárásról külön jelentést is készítettek. E szerint a BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Alosztály munkatársai a „Közbiztonsági Háló” néven elrendelt akcióban vettek részt, amikor 2010. április 6-án 15 óra 33 perckor a Budapesten a IX. kerület Liliom utcában közlekedtek szolgálati gépkocsijukkal. A Liliom utca és Mester utca kereszteződéséhez érve észlelték, hogy a kereszteződéstől jobb kézre eső éjjel-nappali üzlet előtt a várakozni tilos jelzőtábla utáni területre érkezve éppen szabálytalanul leparkol a panaszos unokájának gépkocsija, amelyből a bal oldali vezető ülésből egy férfi, míg jobb oldali első utas üléséből egy hölgy szállt ki a megállást követően. A férfi a járműből történő kiszállást megelőzően egy kék színű igazolványt helyezett el a jármű bal oldali részén a szélvédő mögé, majd a gépkocsit bezárta és a jobb oldali ülésből kiszálló hölgygel együtt a közeli utazási irodába mentek. A szóban forgó igazolvány színéről, és méretéről vélelmezték, hogy egy mozgásában korlátozott személy részére kiállított parkolási igazolvány, viszont a fenti gépkocsiból egy olyan személy sem szállt ki, akiről feltételezhető lett volna, hogy mozgásában korlátozott.

A fentiek alapján a rendőrök a szolgálati gépkocsival félreálltak és megfigyelés alá vonták a fenti gépkocsit, illetve az utazási irodát ellenőrizve azt, hogy esetleg onnan fog-e olyan személy érkezni a gépkocsihoz, aki mozgásában korlátozott. A figyelés során 15 óra 45 perc körüli időben észlelték, hogy a fenti utazási irodából a korábban említett férfi és hölgy kilép, majd gyalogosan a fenti gépkocsihoz indulnak. A járműhöz érve a hölgy a gépkocsi jobb oldali ajtajához lépett, míg a férfi a bal oldali ajtóhoz lépve éppen a gépkocsit nyitotta ki. Ekkor a járműhöz lépve igazolásra szólították fel őket, melynek a náluk lévő személyi igazolvánnyal tettek eleget.

A helyszínen a panaszos unokáját kérdőre vonták, hogy kinek a nevére van kiállítva a szóban forgó parkolási igazolvány, illetőleg milyen indokkal, jogon használta azt a gépkocsival történő parkolás során. A panaszos unokája erre azt válaszolta, hogy az igazolvány a panaszos nevére van kiállítva, és mivel ő érte érkezett, őt fogja szállítani, ezért használta a fenti parkolási igazolványt. Ekkor felszólították, hogy a fenti igazolványt vegye ki a gépkocsiból és adja át ellenőrzésre, de ennek többszöri felszólításra sem volt hajlandó eleget tenni. Ekkor az egyik intézkedő rendőr az igazolványt kivette a gépkocsi szélvédője mögül, ellenőrizte és megállapította, hogy az igazolványt a panaszos részére állították ki.

A helyszínen közölték a panaszos unokájával, hogy több szemtanúja is van annak, hogy a gépkocsival történt parkolást követően a fenti utazási irodába mentek, majd onnan pár perc elteltével visszamentek a gépkocsihoz, majd távozni akartak, de ekkor rendőri intézkedés alá lettek vonva. A panaszos unokája továbbra is fenntartotta korábban tett állítását, még azt is hozzá téve, hogy a panaszos itt van az egyik közeli lakóházban, de konkrét utcát, házszámot nem közölt.

A panaszos unokáját és annak barátnőjét a helyszínen ellenőrizték a Körozési Információs Rendszerben, majd közölték a panaszos unokájával, hogy mivel bűncselekmény elkövetésén lett tetten érve és elfogva, ezért a BRFK IX. Kerületi Rendörkapitányságra elő fogják állítani. Erre a panaszos unokája közölte, hogy a panaszos súlyos beteg, a segítségére van szükség, mivel elmondása szerint gerincsérült. Ekkor felszólították, hogy állításának igazolása végett hívja fel a panaszoszt és kérje meg, hogy färadjon a helyszínrre, vagy közölje a rendörökkel, hogy jelenleg hol tartózkodik, hogy odamehessenek az elhangzottakat ellenörizni. Ennek eleget téve a panaszos unokája a nála lévő mobiltelefonon felhívott valakit, majd annyit mondott, hogy a panaszos azt közölte vele, hogy odajön az intézkedés helyszínére. Kérdésre ismételten nem tudta megmondani, hogy a panaszos pontosan hol tartózkodik, és mikor fog a helyszínrre érkezni, azt állította, hogy a panaszos nem mondta meg neki. A jelentés ezzel összefüggésben megjegyzi, hogy 15 óra 50 perc és kb. 16 óra 25 perc közötti időben a panaszos unokája kb. 3-4 alkalommal hívott fel egy ismeretlen személyt, amivel kapcsolatban azt nyilatkozta, hogy a panaszossal beszélt, de egy alkalommal sem nem tudott választ adni arra, hogy a panaszos pontosan hol tartózkodik és miért tart neki ennyi ideig a helyszínrre érkezni, hogy ha a közelben tartózkodik. Arra sem volt hajlandó, hogy a panaszoszt felhívva, a telefont átadja a rendöröknek, hogy ök egyeztethessenek vele, továbbá a panaszos telefonszámát sem volt hajlandó részükre megadni. Magatartásából a rendörök számára vélelmezhető volt, hogy a panaszos nem tartózkodik a közelben.

A rendörök ekkor közölték a panaszos unokájával, hogy a továbbiakban elő fogják állítani a BRFK IX. Kerületi Rendörkapitányságra, míg a panaszoszt két kollégájuk a helyszínen megvárja, és amennyiben szükséges, részére mentőt fognak hívni. A panaszos unokáját ezt követően előállították a BRFK IX. Kerületi Rendörkapitányságra, ahol az ügyeletes tisztnek sérülés- és panaszmentesen átadták.

Az előállítás közben, kb. 16 óra 35 perc körüli időben a helyszínen maradt rendörök telefonon arról tájékoztatták kollégáikat, hogy a helyszínen megjelent a panaszos, aki kérdésre elmondta, hogy nagy szüksége van az unokája segítségére a közlekedésben, mivel mozgásában korlátozott személy. Kérdésre közölte, hogy éppen a Kálvin téri református templomban volt, amikor unokája telefonon felhívta és megkérte arra, hogy jöjjön oda az intézkedés helyszínére. Ő ekkor gyalogosan a Kálvin téri református templomtól a helyszínrre ment. Még azt is közölte, hogy unokájával azt volt megbeszélve, hogy a templomnál

találkoznak, majd onnan elviszi őt a MÁV Kórház Szemészeti Osztályára. Ezután közölte, hogy nem kér orvosi segítséget, nem kéri mentő hívását a helyszínre, majd a panaszos unokájának hölgyismerőse elszállította.

A jelentés rögzíti, hogy a megállapítottak alapján a cselekmény alkalmas visszaélés okirattal bűncselekmény megállapítására, amely miatt büntető feljelentést tesznek a panaszos unokája ellen.

III.

Az Rtv. 93.§ (1) bekezdése értelmében „a Testülethez a panaszt az intézkedéstől, ha pedig a panasz előterjesztője az őt ért jogsérelemről később szerzett tudomást, ettől az időponttól számított nyolc napon belül lehet előterjeszteni”. A tárgybeli esetben a panasz – Testülethez történő – előterjesztése jelentősen meghaladta a törvényben előírt 8 napos határidőt. Ugyanakkor a Testület – korábbi gyakorlatának megfelelően – vizsgálta, hogy a panaszos mikor szerzett tudomást a panaszjogról, azon belül is a Testülethez fordulás lehetőségéről. A vizsgálat során megállapítható volt, hogy a panaszos panaszjogot érintő felvilágosítása az erre vonatkozó kifejezett törvényi előírás ellenére az intézkedéseket követően nem történt meg, mint ahogyan az is, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről is csak a jogi képviselőhöz intézett, 2010. június 1-jén kelt levélben adott a rendőrség felvilágosítást. Az ennek kézhezvételétől, azaz a tudomásszerzéstől számított 8 napon belül a jogi képviselő élt a Testülethez fordulás lehetőségével. Erre figyelemmel a Testület a panasz befogadásáról és annak érdemi vizsgálatáról döntött.

A Testület megállapította, hogy a panaszos által kifogásolt rendőri intézkedések érintették a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogát, továbbá a személyes adatok védelméhez való alapvető jogát, valamint panaszjogát.

1) A panaszost a rendőrség igazoltatta és adatait rögzítette.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint: „a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”. Ugyanezen jogszabályhely (3) bekezdése pedig előírja, hogy: „az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát”.

A jelen ügyben nyilvánvaló, hogy a panaszos igazoltatása alapvetően bűnüldözési célból megalapozottan történt, mivel e nélkül a rendőrök a kilétéről meg sem tudtak volna bizonyosodni, holott lényeges kérdés volt annak tisztázása, hogy voltaképpen a panaszos-e az a személy, akinek a nevére a mozgáskorlátozott várakozási engedélyt kiállították. Ezen felül a rendőrök így tudták ellenőrizni és a helyszínen kikérdezni a panaszos unokája által elkövetett cselekménnyel összefüggésében is. **Egyúttal megalapozottan került sor adatainak rögzítésére is a további eljárás céljából, ez a panaszos tisztességes eljáráshoz és személyes adatok védelméhez való alapvető jogát nem sértette.**

2) A panaszjog érvényesülésével összefüggésben a vizsgálat során megállapítható volt, hogy a panaszos panaszjogot érintő felvilágosítása az erre vonatkozó kifejezett törvényi előírás ellenére az intézkedést követően nem történt meg, mint ahogyan az is megállapítható volt, hogy a Testülethez fordulás lehetőségéről is csak a jogi képviselőhöz intézett, 2010. június 1-én kelt levélben adott a Rendőrség felvilágosítást. Az ennek kézhezvételétől, azaz a tudomásszerzéstől számított 8 napon belül a jogi képviselő élt a Testülethez fordulás lehetőségével.

Az Rtv. 20.§-ának (2) bekezdése szerint: „Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről”.

A Testület a hivatkozott jogszabályi rendelkezés sérelme miatt a panaszos panaszjogának sérelmét állapította meg, mivel a mulasztás következtében a panaszjog gyakorlása késedelmet szenvedett.

VII.

A Testület a panaszjoggal összefüggő jogsérelmet csekély súlyúnak értékelte ezért a panaszt az Rtv. 93. § (2) bekezdésének alapján az intézkedést fogantató szerv vezetőjéhez átteszi.

Budapest, 2010. október 13.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag